

foranstaltninger vil kunne gennemføres ved ekspropriation med hjemmel i lov nr. 117 af 11. april 1934 under forudsætning af, at danske militære myndigheder rekvirerer de fornødne ekspropriationer og bliver ejere af de eksproprierede arealer m. v. Den i stk. 4 indeholdte bestemmelse om imødekomme af en militær styrkes eller et civilt elements behov for civil arbejdskraft agtes i givet fald gennemført ved anvisning af arbejdskraft gennem de normale arbejdsanvisningsmyndigheder, og de i artikel IX, stk. 6, nævnte rejselettelser vil kunne gennemføres administrativt, for statsbanernes vedkommende med hjemmel i lovbekendtgørelse af statsbanelov nr. 309 af 30. april 1951.

Heller ikke de i art. XII—XX indeholdte regler vil nødvendiggøre lovændringer af nogen art.

ad § 2.

Denne bestemmelse er knyttet til konventionens art. VII, der dels indeholder regler om afsenderlandets militære myndigheders adgang til udøvelse af kriminel og disciplinær jurisdiktion i modtagerlandet, dels om modtagerlandets adgang til at udøve kriminel jurisdiktion over medlemmer af afsenderlandets styrker, civile elementer og pårørende.

Det er en selvfølge, at der ikke kræves lov hjemmel til gennemførelse af de bestemmelser, der vedrører danske myndigheders kompetence over de til et afsenderland knyttede personer, selvom disse i et vist omfang, hvis ikke andet var bestemt i overenskomsten, som exterritoriale ville være undtaget fra dansk jurisdiktion. Derimod vil man ikke uden lovhjemmel kunne tillægge afsenderlandets myndigheder kriminel jurisdiktion på dansk territorium, i al fald ikke for så vidt denne jurisdiktion skal omfatte personer, der ikke efter almindelige folkeretlige grundsætninger kan anses for exterritoriale. Lovforslagets § 2 tilsigter at tilvejebringe den i så henseende fornødne lovhjemmel.

Efter konventionens art. VII, stk. 1 a, er det en forudsætning for afsenderlandets udøvelse af jurisdiktion, at denne har hjemmel i dette lands lovgivning. Den omfatter endvidere kun personer, som er undergivet vedkommende lands militære lovgivning. Grænserne for jurisdiktionen vil således være afhængig af indholdet af afsenderlandets militære lovgivning, der som regel kun omfatter personer, der er knyttet til afsenderlandets militære styrker eller som begår handlinger, der er rettet mod sådanne styrker eller mod afsenderlandets sikkerhed.

Den afsenderlandets militære myndigheder in-

den for disse grænser tilkommende jurisdiktion indskrænkes imidlertid væsentligt af bestemmelsen i art. VII, stk. 4. Efter denne bestemmelse skal afsenderlandets militære myndigheder ikke kunne udøve jurisdiktion over personer, der er statsborgere i eller har fast bopæl i modtagerlandet, medmindre de er medlemmer af afsenderlandets styrker. Denne begrænsning medfører, at et afsenderlands myndigheder i modtagerlandet kun vil kunne udøve jurisdiktion over det pågældende lands egne militære styrker samt over personer, der uden at være statsborgere i modtagerlandet har midlertidigt ophold i dette. Det fremgår af bestemmelserne, at civilt personel, der er knyttet til afsenderlandets styrker, eller pårørende til sådant personel, vil være undtaget fra afsenderlandets jurisdiktion, såfremt de pågældende ved statsborgerret eller fast bopæl er knyttet til modtagerlandet.

Inden for dette område tillægger overenskomsten afsenderlandets myndigheder udelukkende jurisdiktion for så vidt angår lovovertrædelser, som alene er strafbare efter afsenderlandets lovgivning, men ikke efter modtagerlandets. Er det omvendte tilfældet, har modtagerlandet udelukkende jurisdiktion, selv med hensyn til medlemmer af afsenderlandets militære styrker.

Er en handling strafbar efter begge landes lovgivning, vil der i de tilfælde, hvor afsenderlandets myndigheder efter stk. 1 a og 4 har jurisdiktion, blive tale om sammenstødende jurisdiktion. Art. VII, stk. 3, indeholder regler om, hvilket af landene der i sådanne tilfælde skal have fortrinsret. Det fremgår af stk. 3 b, at hovedreglen er, at modtagerlandet har fortrinsret, og undtagelse herfra gøres kun i de i stk. 3 a udtrykkelig nævnte tilfælde (lovovertrædelser rettet mod afsenderlandets ejendom eller sikkerhed samt mod de til afsenderlandet knyttede personer, samt lovovertrædelser, der står i forbindelse med udøvelse af en tjenstlig pligt). Udenfor disse områder vil afsenderlandets jurisdiktion således være afhængig af, at modtagerlandet undlader at gøre brug af sin fortrinsret til at udøve jurisdiktion, jfr. art. VII, stk. 3 c.

ad § 3.

Bestemmelsen har tilknytning til konventionens art. VII, stk. 5 a, hvorefter modtagerlandets bistand til anholdelse kan påkaldes med hensyn til medlemmer af afsenderlandets styrke eller af et civilt element eller disses pårørende. Da det er en forudsætning for, at sådan bistand kan kræves, at afsenderlandet kan udøve jurisdiktion over den pågældende, vil anholdelse af civilt personel,